

აშშ-ის საგარეო სამხედრო დახმარების ზეგავლენა საქართველოს თავდაცვის შესაძლებლობების განვითარებაზე

პოლკოვნიკი ზეზვა ლიპარტელიანი¹

<https://doi.org/10.61446/mp.4.2025.9718>

აბსტრაქტი

სტატია მიმოიხილავს აშშ-ის საგარეო სამხედრო დახმარების გავლენას საქართველოს თავდაცვისუნარიანობის განვითარებაზე. მასში ყურადღება მახვილდება საქართველოს თავდაცვისა და უსაფრთხოების სექტორში განხორციელებულ პროგრამებზე, მათ მიზნებსა და მიღწევებზე, ასევე, ნაკლოვანებებზე, რამაც საბოლოო ჯამში საქართველოს თავდაცვის ძალების შესაძლებლობების გაუმჯობესებასა და თავდაცვისუნარიანობის ამაღლებას შეუწყო ხელი. კვლევა აჩვენებს, რომ აშშ-ის მხარდაჭერამ საქართველოს თავდაცვის შესაძლებლობების გაძლიერებასა და მოდერნიზაციაში არსებითი წვლილი შეიტანა.

ორგანიზაციული დონის რეფორმებმა და მართვისა და კონტროლის სტრუქტურების გამყარებამ მნიშვნელოვნად გააუმჯობესა თავდაცვის ინსტიტუტების ეფექტურობა. მოწინავე სასწავლო პროგრამებზე და სამხედრო განათლების გაცვლით პროგრამებზე წვდომამ ხელი შეუწყო ოპერატიული მზადყოფნის, ტაქტიკური უნარების და სტრატეგიული ლიდერობის გაუმჯობესებას. 30 წლის მანძილზე არსებული თანამშრომლობის პროცესში, აქცენტი გაკეთდა როგორც თანამედროვე სტრატეგიებზე, ისე ტაქტიკური უნარების განვითარებაზე, რამაც უზრუნველყო სამხედრო პროფესიონალიზმის გაღრმავება. ამასთან, სამხედრო აღჭურვილობის მოდერნიზაციამ, მოწინავე შეიარაღების სისტემებისა და ტექნოლოგიების ჩათვლით, გააძლიერა საქართველოს შესაძლებლობები საგანგებო საფრთხეებთან გამკლავების კუთხით.

აღნიშნულ სტატიაში ავტორი ყურადღებას ამახვილებს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და თავდაცვის ძალებისთვის შესაბამისი პროგრამების ორგანიზებასა და განხორციელებაში აშშ-ის ევროპული სარდლობის თავდაცვის თანამშრომლობის ოფისის (ODC) კრიტიკულ როლზე. ეს პროგრამები დღემდე მიზნად ისახავს სამხედრო ძალების სტრუქტურების, სისტემებისა და ტრენინგების რეფორმირებას, რაც საქართველოს საშუალებას აძლევს გლობალურ საფრთხეებსა და გამოწვევებს მომზადებული შეხვდეს. აშშ-ის სამხედრო დახმარებამ მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი საქართველოს თავდაცვისუნარიანობის გაძლიერებას და მოდერნიზებას.

აღნიშნული სტატიაში ავტორი ეყრდნობა ღია წყაროებიდან მოპოვებულ ოფიციალურ ინფორმაციას (როგორც ადგილობრივ, ასევე, საერთაშორისო) და ექსპერტთა მოსაზრებებს. ასევე, აღსანიშნავია, რომ თავად ავტორი გახლავთ აღნიშნული პროგრამების ბენეფიციარი და ასევე მის დაგეგმვაში მონაწილე პირი, რაც ნაშრომს კიდევ უფრო საინტერესოს ხდის.

საკვანძო სიტყვები: თავდაცვა, საქართველო, სამხედრო ძალები, აშშ, შეიარაღება.

¹ საქართველოს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის J-3 ოპერატიული დაგეგმვის დეპარტამენტის ჯავშანსატანკო და ჯავშანსაწინააღმდეგო სამმართველოს უფროსი. ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული ფაკულტეტის დოქტორანტი

Impact of the US Military Assistance on development of Georgia's Defense capabilities

Colonel Zezva Liparteliani²

Abstract

The article examines the impact of U.S. foreign military assistance on Georgia's defense capabilities. It focuses on the programs implemented in the Georgian defense and security sector, their goals and achievements, as well as shortcomings, which ultimately contributed to improving the capabilities of the Georgian Defense Forces and increasing defense capabilities. The study shows that US support has made a significant contribution to strengthening and modernizing Georgia's defense capabilities. Organizational-level reforms have significantly improved the effectiveness of defense institutions. Access to advanced training programs and military education exchange programs has contributed to improving operational readiness, tactical skills, and strategic leadership. Over the past 30 years, the emphasis has been on developing both modern strategies and tactical skills, which has ensured the deepening of military professionalism. Additionally, the modernization of military equipment, including advanced weapons systems has enhanced Georgia's capabilities to address extraordinary threats.

In this article, the author focuses on the critical role of the Office of Defense Cooperation (ODC) of the US European Command in organizing and implementing relevant programs for the Ministry of Defense of Georgia and the defense forces. These programs are still aimed at reforming the structures, systems, and training of the military forces, which allows Georgia to meet global threats and challenges in a prepared manner. US military assistance has significantly contributed to the strengthening and modernization of Georgia's defense capabilities. In this article, the author relies on official information obtained from open sources (both domestic and international) and expert opinions. It is also worth noting that the author himself is a beneficiary of the aforementioned programs and also a participant in their planning, which makes the article even more interesting.

Keywords: defense, Georgia, military forces, USA, armament.

² Head of the Armored and Anti-Armor Division of J-3 Operational Planning Department of General Staff of the Georgian Defense Forces of Ministry of Defense of Georgia. Iv. Javakhishvili Tbilisi State University, PHD student of Humanity Studies

შესავალი

საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენიდან დღემდე შეერთებულ შტატებს საქართველოს თავდაცვისა და უსაფრთხოების სექტორში არაერთი წარმატებული პროგრამა აქვს განხორციელებული. აღნიშნულ სტატიაში ვეცდები აღწერო ცალკეული პროგრამის მიზნები და ის ხელშესახები შედეგები, რომლებმაც ხელი შეუწყო საქართველოს სამხედრო ძალების მზადყოფნისა და შესაძლებლობების განვითარებას.

აშშ-ის საგარეო სამხედრო დახმარების პროგრამების აღწერამდე, მინდა ხაზი გავუსვა აშშ-ის ევროპული სარდლობის თავდაცვის თანამშრომლობის ოფისი (ODC) მისიას და მნიშვნელობას. თავდაცვის სფეროში დაგეგმილი პროგრამების განხორციელებაში ამ ოფისის როლი კრიტიკულად მნიშვნელოვანია და მოლაპარაკებების პროცესში ის ცენტრალურ როლს წარმოადგენს. თავდაცვის თანამშრომლობის ოფისი საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთან კონსულტაციებით თანამშრომლობის პრიორიტეტებს განსაზღვრავს და, შესაბამისად, გეგმავს და ახორციელებს უსაფრთხოების სფეროში დახმარებისა და თანამშრომლობის პროგრამებს. აღნიშნული პროგრამები მიზნად ისახავს თავდაცვის ძალების ოპერატიული და ინსტიტუციური ძალების სტრუქტურების, სისტემებისა და სწავლებების რეფორმირებასა და განვითარებას, რაც მთლიანობაში საქართველოში თავდაცვის შესაძლებლობების გაძლიერებას ემსახურება და საშუალებას აძლევს საქართველოს გლობალური უსაფრთხოებისა და სტაბილურობის ოპერაციებში თავისი წვლილი შეიტანოს. საუკეთესო გამოცდილების გაზიარების მიზნით და თავდაცვის თანამშრომლობის ოფისის საშუალებით „შეერთებული შტატები საქართველოში აგზავნის მობილურ საწვრთნელ ჯგუფებს, ხელს უწყობს პირადი შემადგენლობის გადამზადებას, თავდაცვის სისტემის ორგანიზებას, წვრთნის და აღჭურვის პროგრამების განხორციელებას. თანამშრომლობის ოფისი, ასევე, გეგმავს და ახორციელებს შეერთებული შტატების ევროპული სარდლობის მიერ დაფინანსებულ ყველა ჰუმანიტარული

დახმარების პროგრამას, მათ შორის, მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა სახლების, სოციალურად შეჭირვებულთა თავშესაფრების, სამედიცინო დაწესებულებების გარემონტებასა და მომსახურების გაუმჯობესებას“.³

ძირითადი ნაწილი

აშშ-სა და საქართველოს თავდაცვის სფეროში თანამშრომლობის

მნიშვნელოვანი ეტაპები

შეერთებულმა შტატებმა საქართველოს თავდაცვის ძალების განვითარების პროგრამების განხორციელებაზე ფიქრი 21-ე საუკუნის პირველ წლებში დაიწყო. სამი ათწლეულის განმავლობაში განვითარებული თანამშრომლობა ოთხ მთავარ ეტაპად შეიძლება დაიყოს:

1. საქართველოს წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამა (Georgian Train and Equip Program- GTEP);
2. საქართველოს სტაბილურობის შენარჩუნების ოპერაციის პროგრამა (Georgian Stability Sustainable Operation Program- G-SSOP);
3. საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამა (Georgian Defense Readiness Program - GDRP)
4. საქართველოს თავდაცვისა და შეკავების გაძლიერების ინიციატივა (Georgian Defense and Deterrence Enhancement Initiative - GDDEI).

მიუხედავად იმისა, რომ აშშ-მა საქართველოს დამოუკიდებლობა 1992 წელს ცნო, თავდაცვის სფეროში თანამშრომლობას 2001 წლის სექტემბერში საფუძველი მას შემდეგ ჩაეყარა, რაც საქართველო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლას შეუერთდა. აშშ-ის ინიციატივით 2002 წელს საქართველოს წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამა

³ თავდაცვის სფეროში თანამშრომლობის სამსახური, ელ. წყარო, გადამოწმებულია 17.11.2025
<https://ge.usembassy.gov/ka/office-defense-cooperation-ka/>

(GTEP) დაიწყო. ეს გახლდათ ანტიტერორისტული პროგრამა, რომლის მიზანი იყო საქართველოს უსაფრთხოების სამსახურების მხარდაჭერა პანკისის ხეობის მთიან საზღვრისპირა რეგიონში მემამბოხეებისგან მომდინარე შიდა ტერორისტული საფრთხეების შესამცირებლად. აღნიშნული პროგრამა სამი ფაზისაგან შედგებოდა. პირველი ფაზა პროგრამისთვის ლოჯისტიკურ მოსამზადებელ სამუშაოებს მოიცავდა, მეორე ფაზა საშტაბო მომზადების 10 კვირიან მომზადებას, ხოლო მესამე ფაზა პირველი ქვეითი ბრიგადის ოთხი ბატალიონის საველე წვრთნას ითვალისწინებდა. თითოეული ბატალიონის მხოლოდ საველე მომზადების კომპონენტი ოთხ თვეს შეადგენდა. ეს პროგრამა ორ წელიწადს გაგრძელდა. პროგრამის ღირებულებამ 64 მილიონი აშშ დოლარი შეადგინა. აღნიშნული პროგრამა თანამედროვე ქართული თავდაცვის სისტემის შექმნის პირველ ნაბიჯად მიიჩნევა.

პროგრამა, ასევე, ითვალისწინებდა მოსამზადებელი ბატალიონების შესაბამისი აღჭურვილობით, მათ შორის, მსუბუქი შეიარაღებით, საბრძოლო მასალებით, კავშირგაბმულობის საშუალებებით, საწვრთნელი აღჭურვილობით, საწვავითა და სამშენებლო მასალით უზრუნველყოფას. დახმარების მიზნობრივი გამოყენების უზრუნველსაყოფად, ამერიკულმა მხარემ თავის თავზე აიღო პროგრამის შემოწმება და აუდიტი.

„ტერორიზმის წინააღმდეგ გლობალურ ბრძოლის პარალელურად, იმედი გვაქვს, რომ გავაძლიერებთ საქართველოს დამოუკიდებლობას და სტაბილურობას, ასევე, ხელს შევუწყობთ თქვენს სურვილს – იცხოვროთ ღია, დემოკრატიულ საზოგადოებაში,“⁴ განაცხადა საქართველოში აშშ-ის ელჩმა რიჩარდ მაილსმა პროგრამის დახურვის ცერემონიაზე გამოსვლისას. ხოლო იმ პერიოდის საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა ბატონმა ირაკლი მენაღარიშვლმა შემდეგი განცხადება გააკეთა:

⁴“საქართველოს წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამა” ოფიციალურად გაიხსნა, ელ. წყარო, გადამოწმებულია 17.11.2025 <https://civil.ge/ka/archives/127770>

“ჩვენ ეჭვი არ გვეპარება, რომ ამ პროგრამის განხორციელება, ერთის მხრივ, გაზრდის საქართველოს შეიარაღებული ძალების ქმედუნარიანობას, ხელს შეუწყობს ჩვენი ქვეყნის საზღვრების ეფექტურად გაკონტროლებას, მაგრამ, ამასთან ერთად, დიდად შეუწყობს ხელს სტაბილურობისა და მშვიდობის გამყარებას მთლიანად სამხრეთ კავკასიაში”.⁵

პროგრამა წარმატებული გამოდგა იმდენად, რამდენადაც ამ პროგრამით მომზადებული სამხედრო პერსონალი საქართველოს სამხედრო ძალების შემდგომი განვითარების, წვრთნისა და მომზადების პროცესის მუდმივი განგრძობითობის და თავდაცვის სამინისტროს ინსტიტუციური ცვლილებებისა და რეფორმების პროცესის დაწყების ხერხემალი გახდა. ამ მხრივ საინტერესოა საქართველოს საკითხებში აშშ-ის თავდაცვის მდივნის თანაშემწის პოლკოვნიკ ოთარ შალიკაშვილის შეფასება: „ზუსტად რომ ვთქვათ, არსებობდა სამი მოდელი, მაგრამ საბოლოოდ არჩევანი შეჩერდა იმ მოდელზე, რომელიც სამოქალაქო პირების მხრიდან სამხედროებზე პირდაპირ კონტროლს უზრუნველყოფს. ეს არის ერთ-ერთი უმთავრესი პრინციპი დასავლური სამხედრო სისტემის ფუნქციონირებისა. ჩვენ შევთავაზეთ საქართველოს მხარეს სწორედ ის მოდელი, რომლის თანახმადაც, ქვეყნის პრეზიდენტი სამოქალაქო თავდაცვის მინისტრის მეშვეობით მართავს სამხედრო უწყებას.“⁶ დღეს თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ბატონი ოთარის ეს შეფასება და შეთავაზება სისრულეში იქნა მოყვანილი და თავდაცვის სამინისტრო დღეს არსებული საკუთარი ინსტიტუციური შესაძლებლობებით სრულად პასუხობს თანამედროვე თავდაცვის სისტემის აღნიშნულ მოწყობას. მთლიანობაში ამერიკული სამხედრო დახმარების პროგრამით, 18 თვეში 1700 სამხედრო პერსონალის მომზადება განხორციელდა.

⁵ იქვე. “საქართველოს წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამა”

⁶ წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამის ბოლო ფაზა. კობა ლიკლიკაძე. რადიო თავისუფლება იავარი 18, 2024წ. გადმოწმებულია 17.11.2025, <https://www.radiotavisupleba.ge/a/1533164.html>

„წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამის“ (2002–2003 წწ) განხორციელების შემდეგ, ამერიკულმა მხარემ 2005 წელს ახალი ქართულ-ამერიკული „სტაბილურობის შენარჩუნების ოპერაციების (SSOP) პროგრამა“ დაიწყო. იმ პერიოდში შეერთებული შტატები „ერაყის განთავისუფლების ოპერაციის“ განხორციელებაში იყო ჩართული. აღნიშნული პროგრამის გავლის შემდეგ, საქართველოს თავდაცვის ძალები აქტიურად ჩაერთო „ერაყის განთავისუფლების ოპერაციაში“. „სტაბილურობის შენარჩუნების პროგრამის“ განხორციელებისთვის აშშ-ის მიერ 60,5 მილიონი აშშ დოლარი იქნა გამოყოფილი. პროგრამა იმიტაც იყო უნიკალური და საინტერესო, რომ მისი განხორციელების პირველ ეტაპზე მოსამზადებელი კურსის ინსტრუქტორებად „წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამის“ ფარგლებში მომზადებული ქართველი სამხედრო მოსამსახურეები მონაწილეობდნენ. პირველ ეტაპზე სამხედრო კონტრაქტორებს ამერიკელების მიერ მომზადებული ქართველი ოფიცრების მიერ ჩაუტარდათ მოსამზადებელი კურსის გარკვეული ნაწილი, ხოლო შემდგომ კი ამერიკელი სპეციალისტების ჩართვა მოხდა მათ მომზადებაში. ასეთი მიდგომა იმ მხრივ არის განსაკუთრებული, რომ შესაძლებლობას აძლევდა ქართველ ინსტრუქტორებს პროგრამის პირველ ეტაპზე მომზადების ფაზაში მიეღოთ მონაწილეობა, რამაც მოგვიანებით, თავდაცვის ძალებში დღეს არსებული „წვრთნისა და განათლების სარდლობის“ სამხედრო-საგანმანათლებლო ინსტრუქტორთა ბაზას დაუდო საფუძველი.

თამამად შეიძლება თქვას, რომ 2005 წელს „წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამა“ (GTEP) გარდაიქმნა „სტაბილურობის შენარჩუნების ოპერატიულ პროგრამად“ (SSOP და SSOP II), რომელიც არა მხოლოდ „ერაყის მშვიდობის მხარდამჭერ ოპერაციებისთვის“ წვრთნიდა და ამზადებდა საქართველოს შეიარაღებულ ძალებსა და სამეთაურო შტაბს, არამედ ეს პროგრამები თავდაცვის ძალების ინსტიტუციური და ოპერატიული კომპონენტების მშენებლობისა და განვითარების ძლიერ საფუძვლად იქცა. პროგრამის მემორანდუმი ერთი წლის განმავლობაში მე-3 მსუბუქი ქვეითი

ბრიგადის “სტაბილურობის შენარჩუნების ოპერაციების” პროგრამით წვრთნას ითვალისწინებდა. მხოლოდ წვრთნის მიმართულებით, აშშ-ს მიერ 40 მილიონი აშშ დოლარი იქნა გამოყოფილი. მემორანდუმის ხელმოწერის შემდეგ, საქართველოს გენერალური შტაბის ხელმძღვანელმა პირმა აღნიშნა: “ეს მხოლოდ მომზადების პროცესს გულისხმობს. აღჭურვას მთლიანად ქართული მხარე უზრუნველყოფს. წინა პროგრამებში წვრთნაც და აღჭურვაც იყო ამერიკული მხარის, მაგრამ დღეს ჩვენ გვაქვს იმის შესაძლებლობა თვითონ აღჭურვოთ ჩვენი შეიარაღებული ძალების ქვედანაყოფები”.⁷

დასკვნისთვის შეიძლება ითქვას, რომ 2005-2007 წლებში აშშ-ის მხარდაჭერით განხორციელებული „საქართველოს შენარჩუნებისა და სტაბილურობის ოპერაციების პროგრამა“ (GSSOP) ერაყში საერთაშორისო მისიებში საქართველოს ქვედანაყოფების გადასროლას ითვალისწინებდა. აღნიშნულ პროგრამასთან დაკავშირებით „საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოების კონცეფციის“ დოკუმენტში შემდეგი შინაარსის ჩანაწერი გვხვდება: „პროგრამამ საქართველოს თავდაცვისუნარიანობა თვისებრივად მაღალ დონეზე აიყვანა. GTEP-ისა და GSSOP-ის პროგრამებით გაწვრთნილი ნაწილები კი ქართული არმიის ბირთვს წარმოადგენდნენ.“⁸ ოპერაცია ერაყის გათავისუფლებისთვის“ დაწყებიდან 2008 წლის აგვისტომდე, 7800 ქართველმა ჯარისკაცმა შეერთებული შტატების შეიარაღებულ ძალებთან ერთად იმსახურა ერაყში.⁹

2008 წლის აგვისტოში რუსეთ-საქართველოს ომის შედეგები მძიმე აღმოჩნდა როგორც მთლიანად ქვეყნისთვის, ასევე მისი შეიარაღებული ძალებისთვის. საქართველოს ტერიტორიების ოკუპაციის, სამხედრო მოსამსახურეებისა და მშვიდობიანი

⁷ აშშ-მ და საქართველომ SSOP 2-ს მოაწერეს ხელი, გადამოწმებულია 17.11.2025, <https://civil.ge/ka/archives/139065>

⁸ რა მოცულობის სამხედრო დახმარება აქვს მიღებული საქართველოს აშშ-ისგან?, გადამოწმებულია 17.11.2025, <https://surl.li/jijwfm>

⁹ თანამშრომლობა აშშ-სთან, გადამოწმებულია 17.11.2025, <https://surl.li/qihfjr>

მოსახლეობის დაკარგვის უმძიმესი ტვირთის მიუხედავად, ძლიერი საერთაშორისო მხარდაჭერის შედეგად საქართველოს სუვერენიტეტი შენარჩუნებულ იქნა. იგივე შეიძლება ითქვას მის შეიარაღებულ ძალებზეც. ქვეყნის დამოუკიდებლობის გარანტი - შეიარაღებული ძალები მძიმე გამოცდილების და მარცხის შემდეგ, ახალი გამოწვევებისთვის მზადებას განაგრძობდა.

2009 წლის 9 იანვარს საქართველოსა და აშშ-ს შორის სტრატეგიული პარტნიორობის ქარტიას მოეწერა ხელი. ქარტია, ორ სახელმწიფოს შორის სტრატეგიული თანამშრომლობის ისეთ პრინციპებზე იყო დაფუძნებული, როგორიცაა სუვერენიტეტის, დამოუკიდებლობის, ტერიტორიული მთლიანობის, საზღვრების ურღვევობის მხარდაჭერის, დემოკრატიისა და სტაბილურობის განმტკიცების პრინციპები. ქარტიით ორივე მხარე გამოთქვამდა მზაობას ორმხრივი თანამშრომლობის შესახებ შემდეგი ხუთი ძირითადი მიმართულებით: უსაფრთხოება და თავდაცვა, ეკონომიკა, ვაჭრობა და ენერგეტიკა, დემოკრატიის გაძლიერება, კულტურა და განათლება. გარდა უმნიშვნელოვანესი პოლიტიკური წონისა, ამ შეთანხმებას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ჰქონდა საქართველოს თავდაცვის ძალებისთვის, რადგან ის გახდა საფუძველი აშშ-სთან თანამშრომლობის კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულების, რომელიც ნატო-ს ეგიდით წარმოებულ ოპერაციებში აშშ-ის მხარდაჭერას ითვალისწინებდა. შესაბამისად, 2009 წლის შემოდგომიდან 2015 წლის იანვრამდე, უსაფრთხოების მხარდამჭერი საერთაშორისო ძალებისთვის (GDP-ISAF), ჩამოყალიბდა საქართველოს სამშვიდობო ძალების გადасროლის პროგრამა. ამავე წლის ინვრიდან აღნიშნულმა ნატოს მისიამ სახე იცვალა და ის „მტკიცე მხარდაჭერის მისიის“ (RSM) ფორმატით 2021 ივნისამდე გაგრძელდა, რაშიც ქართველი სამხედროები აქტიურად მონაწილეობდნენ. ხაზგასასმელია ის, რომ ალიანსის არაწევრ ქვეყნებს შორის, ერთ სულ მოსახლეზე, მისიაში გაგზავნილი სამხედრო მოსამსახურეების რაოდენობის მიხედვით, საქართველო მტკიცე მხარდაჭერის მისიის უმსხვილესი კონტრიბუტორი იყო.

სტრატეგიული თანამშრომლობის ქარტიის შემდეგ მეორე ასევე ძალიან მნიშვნელოვანი შეთანხმება აშშ-სა და საქართველოს შორის 2016 წლის 6 ივლისს გაფორმდა, როდესაც ორივე მხარემ თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროში პარტნიორობის გაღრმავების შესახებ ურთიერთგაგების მემორანდუმს მოაწერა ხელი. იმავე წლის 21 ნოემბერს საქართველომ და აშშ-მ დამატებით ხელი მოაწერეს უსაფრთხოების სფეროში 2016-2019 წლების თანამშრომლობის ჩარჩო-ხელშეკრულებას, რომელიც 2019 წლის 21 ნოემბერს განახლდა. ეს შეთანხმება მნიშვნელოვანია იმ თვალსაზრისით, რომ ის საფუძვლად დაედო ორმხრივი თანამშრომლობის ძირითად პროგრამებს: საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამასა (GDRP) და ნატო-საქართველოს წვრთნისა და შეფასების ერთობლივი ცენტრის (JTEC)/ საბრძოლო მომზადების ცენტრის (CTC) განვითარებას.

დღეს თამამად შეგვიძლია ვთქვათ, რომ საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამა იყო ყველაზე დიდი სამხედრო დახმარება, რაც კი საქართველოში შეერთებული შტატების მხარდაჭერით განხორციელდა. აღნიშნული პროგრამით 2018 წლიდან ამერიკელმა და ქართველმა ინსტრუქტორებმა ერთობლივად 9 ქართული ბატალიონი გადამზადეს.

2021 წლის დეკემბერში თბილისში ოფიციალური ვიზიტით მყოფმა აშშ-ს ევროპის სარდლობის (EUCOM) დირექტორის მოადგილემ პარტნიორობის, უსაფრთხოების თანამშრომლობისა და კოსმოსური შესაძლებლობების საკითხებში, ბრიგადის გენერალმა ედუარდ ვონიმ ასე შეაფასა “საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამა” (GDRP): „GDRP-ი არის აშშ-ის უსაფრთხოების თანამშრომლობის პირველი ძალისხმევა, რომელიც კონკრეტულად საქართველოს ტერიტორიული თავდაცვითი შესაძლებლობის გაუმჯობესებაზეა ფოკუსირებული და 2018 წლის მაისიდან ევროპის სარდლობის-EUCOM-ის საქართველოსთან ორმხრივი თა-

ნამშრომლობის ცენტრალური კომპონენტია“.¹⁰ გენერლის ეს შეფასება უდაოდ ყოვლისმომცველია და კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს თავდაცვის მიმართულებით ორ ქვეყანას შორის ძლიერ თანამშრომლობას. პროგრამამ უზრუნველყო საქართველოს თავდაცვის ძალების საბრძოლო ქვედანაყოფების მზადყოფნის დონის ამაღლება და გრძელვადიან პერსპექტივაში საფუძველი ჩაუყარა თავდაცვის ძალების დაკომპლექტების, წვრთნისა და აღჭურვის შესაძლებლობების მუდმივად შენარჩუნებისა და გან-ვითარების პროცესებისა და თავდაცვის ძალების ოპერატიული და ინსტიტუციური კომპონენტებისთვის სასიცოცხლო ციკლის შენარჩუნებას.

ასევე, საინტერესო იყო საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ოფიციალური შეფასება: “საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამის განხორციელება დაიწყო 2018 წელს და დასრულდა 2021 წლის დეკემბერში. GDRP წარმოადგენდა ორი კომპონენტის ერთობლიობას: მზადყოფნის პროგრამა - წვრთნა (GDRP-Training) და მზადყოფნის პროგრამა - ინსტიტუციური განვითარება (GDRP-Institutional). პროგრამამ მთლიანობაში, უზრუნველყო არა მხოლოდ ტაქტიკური დონის საბრძოლო ქვედანაყოფების (9 ქვეითი ბატალიონი) საბრძოლო მზადყოფნის ამაღლება, არამედ დაკომპლექტების, წვრთნის, აღჭურვის და ძალების შენარჩუნების მდგრადი ინსტიტუციური შესაძლებლობების განვითარება. პროგრამის წარმატებით განხორციელებამ საფუძველი ჩაუყარა საქართველოს თავდაცვისუნარიანობისა და შეკავების შესაძლებლობების გაძლიერების ინიციატივას.“¹¹

თანამშრომლობის პროცესი თანდათან ვითარდებოდა. იმავე პერიოდში განხორციელდა კიდევ ერთი ინიციატივა, რომელიც საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამის (GDRP) ფარგლებში მიღწეულ ხელშესახებ პროგრესს ეფუძნებოდა და აშშ-საქართველოს სტრატეგიული პარტნიორობა თვისობრივად ახალ

¹⁰ შეერთებული შტატები და საქართველო თავდაცვის სფეროში თანამშრომლობას აძლიერებს, გადამოწმებულია 17.11.2025, <https://surl.li/tcwnvq>

¹¹ იქვე. თანამშრომლობა აშშ-სთან

ეტაპზე გადავიდა. ეს იყო საქართველოს თავდაცვისა და შეკავების გაძლიერების ინიციატივა - GDDEI. აღნიშნული პროგრამა უსაფრთხოების სფეროში აშშ-სა და საქართველოს შორის ორმხრივი თანამშრომლობის ახალი ინიციატივა გახლდათ, რომლის მიზანი საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და თავდაცვის ძალების შემდგომი მოდერნიზაციისა და საერთო უსაფრთხოების ინტერესების განვითარების მხარდაჭერა იყო.¹² მსგავსად წინამორბედი (GDRP) პროგრამისა, აღნიშნული GDDEI ინიციატივაც ორი კომპონენტისგან შედგებოდა: პირველი - თავდაცვის სექტორში ინსტიტუციონალური შესაძლებლობების ჩამოყალიბების მიზნით ორგანიზაციულ ცვლილების განხორციელება და მეორე კომპონენტი-ტერიტორიული თავდაცვის-თვის აუცილებელი თავდაცვის ძალების შესაძლებლობების გაძლიერება.

2021 წლის 18 ოქტომბერს საქართველოს თავდაცვის მინისტრმა ჯუანშერ ბურჭულაძემ და აშშ-ის თავდაცვის მდივანმა ლოიდ ოსტინმა კიდევ ერთ ინიციატივას მოაწერეს ხელი, რომლის მიხედვით საქართველოსა და შეერთებულ შტატებს შორის თანამშრომლობა ახალ ინსტიტუციურ დონეზე ავიდა. მემორანდუმზე ხელმოწერის შემდეგ ლოიდ ოსტინმა შემდეგი განცხადება გააკეთა: “ეს ინიციატივა იქნება ცენტრალური აშშ-ის თავდაცვის დეპარტამენტს და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის თანამშრომლობაში... ჩვენ გავაგრძელებთ ინსტიტუციური რეფორმების მხარდაჭერას საქართველოს თავდაცვის სექტორში, გავაძლიერებთ შესაძლებლობებს და უნარებს, რომელიც აუცილებელია ეფექტიანი შეკავებისა და თავდაცვისთვის. ხელს შეუწყობთ საქართველოს თავსებადობას ნატოსთან. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და შეირაღებული ძალების მოდერნიზებითა და განვითარებით, ეს ინიციატივა ხელს შეუწყობს უსაფრთხოების საერთო ინტერესების განხორციელებას. ამ ინიციატივის წარმატებას დასჭირდება მჭიდრო

¹² საქართველოს თავდაცვისა და შეკავების გაძლიერების ინიციატივა, <https://surl.li/eacsfj>

თანამშრომლობა ჩვენს ქვეყნებს შორის, რომ დავრჩეთ იმ გზაზე, რომელიც საერთო მიზნებს ემსახურება”.¹³

თავდაცვის სისტემის განვითარების გზაზე უმნიშვნელოვანესი იყო შეერთებული შტატების მხარდაჭერა სამხედრო მოსამსახურეების მომზადების და სამხედრო განათლების განვითარების მიმართულებით. საერთაშორისო სამხედრო განათლებისა და სწავლების პროგრამა-IMET ახორციელებდა შეერთებულ შტატებში არსებულ მაღალი დონის სამხედრო სასწავლებლებში არსებულ საგანმანათლებლო პროგრამებზე საქართველოს შეიარაღებული ძალების წარმომადგენლების მონაწილეობის კოორდინაციას. IMET-ის მიზანი მომავალი სამხედრო ლიდერების მომზადება და მოკავშირეებსა და პარტნიორებს შორის საიმედო ურთიერთობების ჩამოყალიბება იყო. მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნულ პროგრამას აშშ-ის თავდაცვის დეპარტამენტი ახორციელებდა, აშშ-ს სახელმწიფო მდივანი განსაზღვრავდა იმ ქვეყნებს ვისაც ამ პროგრამის სარგებლობის საშუალება ექნებოდათ. საქართველოს სასარგებლოდ უნდა ითქვას, რომ აღნიშნულ პროგრამაში საქართველო ჩართულია 1995 წლიდან და მისი საშუალებით დღემდე (2025 წლის აპრილი) ასეულობით სამხედრო თუ სამოქალაქო პირმა გაირია სხვადასხვა (სტრატეგიული, ოპერატიული თუ ტაქტიკური) დონის პროფესიული კურსები აშშ-ს საუკეთესო სამხედრო და სამოქალაქო უნივერსიტეტებსა თუ სასწავლო ცენტრებში.

აღნიშნული IMET პროგრამის პოზიტიური გავლენა საქართველოს პროფესიული სამხედრო ძალების შექმნის გზაზე თვალში საცემია, თუმცა პროგრამას კრიტიკოსებიც ჰყავს. აკადემიურ წრეებში ფიქრობენ, რომ პროგრამა საკმარისად ვერ ამახვილებს ყურადღებას სამხედრო პროფესიონალიზმის ისეთ ასპექტებზე, რომელიც დაკავშირებულია სამხედროებზე სამოქალაქო კონტროლის, დემოკრატიისა

¹³ რას ითვალისწინებს აშშ-საქართველოს სამხედრო თანამშრომლობის ახალი ინიციატივა, გადამოწმებულია 17.11.2025, <https://netgazeti.ge/news/570022/>

და ადამიანის უფლებების მნიშვნელობაზე და ეს საკითხები ჯეროვნად არ არის გათვალისწინებული სასწავლო პროცესებსა და გეგმებში. ეს გახლავთ სამხედრო განათლების ზოგადი კრიტიკა, თუმცა, საქართველოსთან მიმართებაში ის არ არის აქტუალური. საქართველოს თანამედროვე თავდაცვის ძალების მშენებლობის გზაზე, შეერთებული შტატების ძალისხმევა ქართველ ოფიცერთა და სერჟანტთა შემადგენლობის, ასევე, თავდაცვის სამინისტროსა და თავდაცვის ძალების მთლიან პერსონალის განვითარების საქმეში უმნიშვნელოვანესი იყო და მისი შედეგია, რომ საქართველოს თავდაცვის ძალების ოფიცერთა და სერჟანტთა მნიშვნელოვანი ნაწილი თავისუფლად გრძნობს თავს აშშ-სა თუ ნატოს ეგიდით განხორციელებულ სხვადასხვა დონის მრავალეროვნულ ოპერაციებსა თუ სწავლებებში. ამას ადასტურებს აშშ-ის შესაბამისი სამსახურის მიერ ჩატარებული კვლევა საქართველოში ამ პროგრამის ეფექტურობის შესახებ. შევეცდები რამდენიმე მნიშვნელოვან მიგნებაზე გავამახვილო ყურადღება. შეფასებაში აღნიშნულია, რომ IMET-მა ხელი შეუწყო ლიდერების მომავალი თაობის ჩამოყალიბებას საქართველოში, რადგან ამ ლიდერთა უმეტესობამ შეერთებულ შტატებში მიღებული გამოცდილებით ისწავლეს მართვა და ხელმძღვანელობა. IMET-ის პროგრამით კურსდამთავრებული ქართველი სამხედროების უმეტესობა თვლის, რომ შეერთებულ შტატებში სწავლამ შეცვალა მათი აზროვნება. მათ ახლა კარგად ესმით, თუ როგორ აანალიზებს შეერთებული შტატების შეიარაღებული ძალები პრობლემებს და იღებს მართებულ გადაწყვეტილებებს. შესაბამისად, მათ შეუძლიათ გამოიყენონ პრობლემის დადგენისა და გადაწყვეტილების მიღების მსგავსი მეთოდები საქართველოში. ასევე აღნიშნულია, რომ აშშ-ის სასწავლო მივლინებიდან დაბრუნების შემდეგ, მსმენელებს უკეთ შეუძლიათ თავდაცვის ძალებში არსებული სამხედრო ხარვეზების ამოცნობა და მათი მიდგომა პრობლემებისადმი უფრო სტრატეგიული და რეალისტური გახდა. გამოკითხვამ აჩვენა, რომ IMET-ის მიერ დაფინანსებული აშშ-ის სასწავლებლების კურსდამთავრებულები ხდებიან ძირითადად სამხედრო ინსტრუქტორები საქართველოს

სხვადასხვა სამხედრო საწვრთნელ ცენტრებსა და სასწავლებლებში, სადაც ისინი მაქსიმალურად იყენებენ და ნერგავენ თანამედროვე წვრთნისა და სწავლების მეთოდებს, რაც საქართველოს ნატოში და კონკრეტულად თავდაცვის ძალების ნატოს შესაბამის სამხედრო სტრუქტურებში ინტეგრაციის პროცესის ერთ-ერთი ხელშემწყობი ფაქტორია.¹⁴

შეჯამებისთვის შეიძლება ითქვას, რომ IMET-ის პროგრამამ საქართველოს თავდაცვის ძალების მოდერნიზაციის პროცესს სამი მიმართულებით შეუწყო ხელი. პირველი: IMET-ის პროგრამების კურსდამთავრებულები წარმოადგენენ საქართველოს თავდაცვის ძალების ტრანსფორმაციის ძირით ბირთვს; მეორე, IMET-ის პროგრამამ ხელი შეუწყო მომავალი თაობის ლიდერების ჩამოყალიბებას საქართველოში, რადგან ისინი შეერთებულ შტატებში მიღებული თანამედროვე ცოდნითა და გამოცდილებით ხელმძღვანელობენ და მესამე, IMET-ის კურსები ამერიკელ და ქართველ ოფიცრებს შორის ნდობისა და გრძელვადიანი თანამშრომლობის საშუალებაა.

მართალია, შეერთებულმა შტატებმა საქართველოს თავდაცვის სექტორის სისტემური განვითარების მხარდაჭერა 2002 წელს დაიწყო, როცა მხარი დაუჭირა „წვრთნის და აღჭურვის პროგრამის“ განხორციელებას, მაგრამ თავდაცვის მიმართულებით თანამშრომლობის პირველი ნაბიჯები ორ ქვეყანას შორის დამოუკიდებლობის მოპოვებისთანავე გადაიდგა. ამ გზაზე მნიშვნელოვანია, შევხვთ აშშ-სა ჯორჯიის შტატისა და საქართველოს ეროვნულ გვარდიას შორის 1993 წელს დაწყებულ ორმხრივ თანამშრომლობას, რომელიც „პარტნიორობა ქვეყნებს შორის“ პროგრამის (SPP) სახელითაა ცნობილი და რომლის წარმატებით იმპლემენტაციასაც საქართველოში აშშ-ის საელჩოში არსებული ორმხრივი თანამშრომლობის ოფისი უზრუნველყოფდა. აღნიშნული პროგრამა აშშ-ს მხრიდან მტკიცე მხარდაჭერის ერთ-

¹⁴ International Military Education and Training Program Recipients are Leading the Defense Transformation in Georgia, Electronic resource, Accessed 17.11.2025, <https://surl.li/dvvrug>

ერთი პირველი მექანიზმი გახლდათ და ითვალისწინებდა როგორც ფინანსურ, ასევე, საკონსულტაციო-საგანმანათლებლო კომპონენტებს. პროგრამა „პარტნიორობა ქვეყნებს შორის“ არ მოიცავდა მხოლოდ ეროვნული გვარდიის შესაძლებლობების განვითარებას. ის ითვალისწინებდა დახმარებას ისეთ დარგებში, როგორიცაა ლოჯისტიკა, კიბერუსაფრთხოება, სტიქიური უბედურებებისთვის მზადყოფნა, სამართალი, მედიცინა, გენერალური ინსპექცია, საავიაციო შესაძლებლობების განვითარება, სამხედრო მოსამსახურეთა ოჯახების მხარდაჭერა და სხვა. გარდა ამისა, საქართველოს ეროვნული გვარდია ატარებდა გაცნობით ღონისძიებებსა და წვრთნებს, მონაწილეობდა ეროვნული სწავლებებში და მხარს უჭერდა ჰუმანიტარული სამოქალაქო დახმარების პროექტებს. 1993 წლიდან დღემდე აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში ასეულობით სხვადასხვა სახისა თუ მასშტაბის ისეთი ორმხრივი ღონისძიებები გაიმართა როგორიცაა: კომბინირებული წვრთნები, სასწავლო კურსები, სემინარები, საშტაბო ვიზიტები, სახმელეთო, საზღვაო და საჰაერო გვარეობების წარმომადგენელთა ვიზიტები და გაცვლები, ასევე, სხვა ისეთი ღონისძიებები, სადაც ორივე ქვეყნის ეროვნული გვარდიები ერთობლივ მონაწილეობას იღებდა.

ევროპის სარდლობის მობილიზაციისა და სარეზერვო კომპონენტების საკითხებში დირექტორმა გენერალმა ჯეფრი მარშალმა, შტატებთან პარტნიორობის პროგრამას შემდეგი შეფასება მისცა: „ეს პროგრამა ევროპის სარდლობისთვის ხელმისაწვდომი ერთ-ერთი ყველაზე ქმედითი ინსტრუმენტია. ის აძლიერებს ჩვენს ისედაც მძლავრ სამხედრო ჩართულობას და ეხმარება ჩვენს პარტნიორებს არა მხოლოდ რეგიონში უსაფრთხოებისა და სტაბილურობის განმტკიცებაში, არამედ ახალი შესაძლებლობების სხვა რეგიონებში განთავსებაში, სადაც ეს მიზანშეწონილია.

პროგრამა თავისი ახალი მექანიზმებით ევროპის სარდლობის არსებული შესაძლებლობების განვითარებას მნიშვნელოვან ახალ განზომილებებს შესძენს.”¹⁵

მნიშვნელოვანია ასევე განვიხილოთ აშშ-ს ორმხრივი თანამშრომლობის ოფისის მიერ წარმატებით განხორციელებულ დაჭრილ დაშავებულთა რეაბილიტაციის პროგრამა, რომელიც საქართველოს დაჭრილ/დაშავებულ სამხედრო მოსამსახურეთა სამკურნალო-სარეაბილიტაციო შესაძლებლობების შექმნასა და განვითარებაზე იყო ორიენტირებული. ეს გახლავთ წარმატებული პროგრამა, რომელიც აუცილებლობის შემთხვევაში ქართველი სამხედროებისთვის ინტეგრირებული და ინტერდისციპლინარული რეაბილიტაციის სერვისების მიწოდებას უზრუნველყოფს. 2019 წლის დეკემბერში საქართველომ დაასრულა ახალი მრავალპროფილური სარეაბილიტაციო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა წეროვანის მარო მაყაშვილის სახელობის სარეაბილიტაციო ცენტრის ტერიტორიაზე, რომელიც ემსახურება დაჭრილ/დაშავებულ სამხედრო მოსამსახურეებსა და მათი ოჯახის წევრებს. ამ დაწესებულების მშენებლობა აშშ-ის საგარეო სამხედრო დაფინანსებით განხორციელდა.

აშშ-ის ევროპის სარდლობასა და საქართველოს თავდაცვის ძალებს შორის ორმხრივი ინტენსიური თანამშრომლობის შედეგია ორი მნიშვნელოვანი სწავლება „მტკიცე სული“ და „ღირსეული პარტნიორი“. ორივე სწავლება ორმხრივი ურთიერთობების ეგიდით დაიწყო და დღეს ორივე მრავალეროვნული სწავლებების სტატუსით სარგებლობს.

მრავალეროვნული სწავლება „მტკიცე სული“, პირველად 2011 წელს, ხოლო მრავალეროვნული სწავლება „ღირსეული პარტნიორი“ 2015 წელს გაიმართა. დღიდან მისი დაწყებისა ორივე სწავლება საქართველოში ტარდება. სწავლება „მტკიცე სული-

¹⁵ USEUCOM hosts State Partnership Program Conference. Official US government website, <https://surl.li/dhxlpv>

AGILE SPIRIT,, დასავლეთ საქართველოში ტარდება და შეერთებული შტატების არმიის ევროპული სარდლობის, ევროპისა და აფრიკის ძალების (USAREUR-AF) ერთობლივი ხელმძღვანელობით ხორციელდება. სწავლების მიზანია მასპინძელ ქვეყანასთან ერთად რეგიონალური ერთობლივი სავსელე წვრთნებისა და სამეთაურო სწავლებების ჩატარება. აღნიშნული სწავლება აძლიერებს რეგიონული უსაფრთხოების თანამშრომლობას, აყალიბებს სამხედრო შესაძლებლობებს, აერთიანებს ორმხრივ ინიციატივებს და ხელს უწყობს მასპინძელი ქვეყნის თავდაცვის ძალების თავსებადობას ნატოსა და სწავლებაში მონაწილე პარტნიორების შეარაღებულ ძალებთან¹⁶.

„ღირსეული პარტნიორი“ იმართება აღმოსავლეთ საქართველოში. აღნიშნული სწავლება ქართულ-ამერიკული ორმხრივი სწავლების სტატუსით 2015 წელს დაიწყო და დღეს უკვე ის მრავალეროვნული სწავლების სტატუსით სარგებლობს. ეს სწავლება საქართველოს თავდაცვის ძალებისა და აშშ-ის არმიის ევროპის სარდლობის, ევროპისა და აფრიკის ძალების ერთობლივი ხელმძღვანელობით ხორციელდება. სწავლების პერიოდში ორმხრივი წვრთნები იმართება ვაზიანისა და ნორიოს საწვრთნელ პოლიგონებზე. სწავლება მიზნად ისახავს მრავალეროვნული საწვრთნელი ოპერაციების განხორციელებას საქართველოს, აშშ-ისა და სწავლებაში მონაწილე ქვეყნების ძალების მზადყოფნისა და თავსებადობის მხარდაჭერასა და გაძლიერებას.¹⁷

დასკვნა

1992-2025 წლებში აშშ-ის საგარეო სამხედრო დახმარებამ მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა საქართველოს თავდაცვისუნარიანობის ამაღლებაზე, ხელი შეუწყო მის გაძლიერებას და მზაობას უსაფრთხოების თანამედროვე გამოწვევებთან გამკლავე-

¹⁶ About Agile Spirit, Official US government website, <https://surl.lu/gsxcif>

¹⁷ About Noble Partner, Official US government website, <https://surl.li/cznrda>

ბის კუთხით, ასევე თავდაცვის ძალების მოდერნიზებისა და გაძლიერების მხრივ. აშშ-ის სამხედრო დახმარების გავლენა საქართველოს თავდაცვით შესაძლებლობებზე რამდენიმე ძირითადი მიმართულებით განხორციელდა:

პირველი - აშშ-ს სამხედრო დახმარებამ ხელი შეუწყო საქართველოს თავდაცვის ძალებში სტრატეგიული და ოპერატიული დაგეგმვის შესაძლებლობების განვითარებას. ეს მოიცავს თავდაცვის დაგეგმვის, ლოჯისტიკის მენეჯმენტის მხარდაჭერას და სამხედრო მმართველობის საუკეთესო პრაქტიკის დანერგვას, რითაც აძლიერებს საქართველოს შესაძლებლობას გადახედოს უსაფრთხოების გამოწვევებს და უპასუხოს საგანგებო საფრთხეებს.

მეორე - აშშ-ს სამხედრო დახმარებამ მხარი დაუჭირა საქართველოს თავდაცვის ძალებში შესაძლებლობების ამაღლების ტენდენციებს, რომელიც ფოკუსირებულია ორგანიზაციულ რეფორმაზე, დოქტრინის განვითარებასა და მართვისა და კონტროლის სტრუქტურების გაძლიერებაზე. ამან ხელი შეუწყო საქართველოს თავდაცვის ინსტიტუტების პროფესიონალიზაციას და მოდერნიზაციას, რაც აძლიერებს თავდაცვის ძალების უფრო ეფექტიანობასა და ეფექტურობას.

მესამე - აშშ-ს სამხედრო დახმარებამ უზრუნველყო საქართველოს ხელმისაწვდომობა მოწინავე სასწავლო პროგრამებზე, პროფესიული განვითარების შესაძლებლობებსა და სამხედრო განათლების გაცვლით პროგრამებზე. ამან საშუალება მისცა თავდაცვის ძალებს გაეუმჯობესებინათ ოპერატიული მზადყოფნა, ტაქტიკური უნარები და სტრატეგიული ლიდერობა, რამაც ხელი შეუწყო თავდაცვის ძალებში უფრო ქმედუნარიან და პროფესიონალ სამხედრო კადრებით დაკომპლექტებას.

მეოთხე - აშშ-ს სამხედრო დახმარებამ მხარი დაუჭირა სამხედრო აღჭურვილობის მოდერნიზაციას, მათ შორის, მოწინავე შეიარაღების სისტემებისა და ტექნოლოგიების უზრუნველყოფას. ამან გააძლიერა საქართველოს თავდაცვის ძალები, როგორც ქმედუნარიანი და ტექნოლოგიურად განვითარებული სამხედრო ძალების, თავდაცვითი შესაძლებლობები.

მეხუთე - აშშ-ს სამხედრო დახმარებამ ხელი შეუწყო საქართველოს თავდაცვის ძალებსა და აშშ-სა და ნატოს მოკავშირეებს შორის თავსებადობისა და ინტეგრაციის გაძლიერებას. ამ ყველაფერმა კი საქართველოს საშუალება მისცა მონაწილეობა მიეღო ერთობლივ სამხედრო წვრთნებში. სამომავლოდ ძალიან მნიშვნელოვანია თავდაცვის ძალების დასავლეთის მოწინავე ძალებთან თავდაცვის სტანდარტებთან თავსებადობა და მისი უნარი მოკავშირეთა ძალებთან ერთად მრავალეროვნულ ოპერაციებსა და სწავლებებში შეეძლოს სრულფასოვანი მონაწილეობის მიღება.

და ბოლოს - სამხედრო დახმარების საშუალებით, აშშ-მა მხარი დაუჭირა საქართველოს მისი შეკავების შესაძლებლობებისა და მთლიანი თავდაცვის პოზიციის გაძლიერებაში. ეს მოიცავს დახმარებას თავდაცვის სტრატეგიების შემუშავებაში, საზღვრის უსაფრთხოების გაძლიერებასა და კრიზისებზე რეაგირების შესაძლებლობების გაუმჯობესებაში, რაც ხელს უწყობს უფრო ძლიერი ეროვნული თავდაცვის სისტემის შექმნას. შემოდგომა თამამად ვთქვა, რომ აშშ-ს სამხედრო დახმარებას დღემდე გარდამტეხი გავლენა აქვს საქართველოს თავდაცვით შესაძლებლობებზე, რაც ქვეყანას საშუალებას აძლევს მომზადებული შეხვდეს უსაფრთხოების გამოწვევებს, გააძლიეროს სამხედრო ეფექტურობა და მაქსიმალურად ხელი შეუწყოს თავდაცვის ძალების დასავლურ სტანდარტებსა და პრაქტიკასთან მიახლოებას. ეს მხარდაჭერა მნიშვნელოვანი იყო, არის და იქნება საქართველოს უსაფრთხოების მდგრადობისა და შესაძლებლობების გასაძლიერებლად, რაც მთლიანობაში ხელს უწყობს რეგიონულ და საერთაშორისო უსაფრთხოების ძალისხმევას.

ბიბლიოგრაფია

- თავდაცვის სფეროში თანამშრომლობის სამსახური, ელ. წყარო, გადმოწმებულია 17.11.2025, <https://surl.li/erkswl>
- წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამის ბოლო ფაზა. კობა ლიკლიკაძე. რადიო თავისუფლება იავარი 18, 2024წ. გადმოწმებულია 17.11.2025, <https://surl.li/emddbz>
- აშშ-მ და საქართველომ SSOP 2-ს მოაწერეს ხელი, <https://surli.cc/jtsiqm>
- თანამშრომლობა აშშ-სთან, გადმოწმებულია 17.11.2025, <https://surl.li/qihfjr>
- შეერთებული შტატები და საქართველო თავდაცვის სფეროში თანამშრომლობას აძლიერებს, გადმოწმებულია 17.11.2025, <https://surl.li/tcwnvq>
- საქართველოს თავდაცვისა და შეკავების გაძლიერების ინიციატივა, <https://surl.li/eacsfj>
- რას ითვალისწინებს აშშ-საქართველოს სამხედრო თანამშრომლობის ახალი ინიციატივა, გადმოწმებულია 17.11.2025, <https://netgazeti.ge/news/570022/>
- International Military Education and Training Program Recipients are Leading the Defense Transformation in Georgia, Electronic resource, Accessed 17.11.2025, <https://surl.li/dvvrug>
- <https://surl.li/znhkqt>, გადმოწმებულია 17.11.2025,
- <https://surl.li/tmqles>, გადმოწმებულია 17.11.2025,
- <https://surl.li/pbxjgc>, გადმოწმებულია 17.11.2025,
- <https://surl.li/ztfksa>, გადმოწმებულია 17.11.2025,
- About Noble Partner, Official US government website, <https://surl.li/cznrda>, გადმოწმებულია 17.11.2025,
- USEUCOM hosts State Partnership Program Conference. Official US government website, <https://surl.li/dhxlpv>, გადმოწმებულია 17.11.2025,
- About Agile Spirit, Official US government website, <https://surl.li/gsxcif>, გადმოწმებულია 17.11.2025,
- <https://surl.li/szyekg>, გადმოწმებულია 17.11.2025,
- <https://surl.li/gddsdo>, გადმოწმებულია 17.11.2025,